

DISSERTATIO XIII.

De discrimine inter Episcopos, & Presbyteros jam inde ab ipsis Ecclesia exordis.

1. Insauro quodam omne conscripti a quodam Bata- vo Calviniano libri adversus Episcoporum digni- tatem, & quod mirum est, insulti, inepti, perpetuisque ipsius auctoris adversus semetipsum contradictionibus referti, nonnullos etiam Catholicæ professionis adeo Iudificantur, ut etiam editis in lucem libris non dubi- tarint hunc asserere errorem; in Catholica professionis viris intolerabilem: nihil fuisse discriminis inter Episco- pos & Presbyteros primis Ecclesiæ sæculis, quod attinet officium dignitatemque, sed quæcumque nunc tempo- ris invecum sit, id omne novitatem redolere; ab inti- tio autem non sic fuisse. Præmittito hic vetustissimorum Scriptorum monumenta, quæ omni perspicuitate convincunt istam inter utroque differentiam, adeo ut omnes Episcopi præcipuum quid haberent, neque cum inferioribus Sacerdotibus commune, ita ut non omnes Sacerdotes essent, aut dicerentur Episcopi; atque istos illis præfuisse non solum ratione ordinationis, quæ ta- men suprema est, in Ecclesiæ regimine dignitas; sed etiam in constituendi potestate, quæ confertur Spiritus Deus, in aliis manuum impositionibus, in consecratio- nibus Ecclesiæ, Altarium, sacrorum Vasorum, & Virginum; in potestate jurisdictionis Ecclesiasticæ inter- ioris atque exterioris, in auctoritate publice decernendi, in infictione censurarum aliarumque penarum Ecclesiæ, in dispensationibus, mandatis, iustionibus, in Officiis & Beneficiis conferendis, aut amovendis, in promulgandis legibus aut decretis, in Synodis convo- candis, in sacro concilio christumate, aliisque innu- meris functionibus, quas regimen requirit humeris Epi- scopalibus incumbentis Ecclesiæ. Ordinatio pariter Epi- scopalis longe diversa fuit a communi Sacerdotali, adeo ut per hanc consecrationem Spiritus sanctus talem illis impertierit potestatem, & regendi Ecclesiæ auctorita- tem, qualem ex vi propriæ consecrationis ceteri Sacer- dotes minime nanciscuntur, aut nancisci poterunt ab initio, nec deinceps poterunt ad usque mundi finem. Idque non humana licentia, sed fide prorsus ad salutem æternam necessaria tenendum.

2. Epiphanius heresi 76. Arium heresiarcham ab Ec- clesiâ eo nomine damnatum perhibet, quia omne tolle- bat Episcopi & simplicis Sacerdotis discrimen, eosque in omnibus volebat haberi pares. At Epiphanius longe dispares esse probat ratione ordinationis, quæ solis ab Episcopis fieri potest. Verba ejus omnino digna sunt quæ mentibus fidelium insigantur: *ὁ μὲν γὰρ ἐπιτοκῶν τὰς ἐκκλησίας ἐστὶν ἡγεμὼν, πατέρας γὰρ γενεῶν τῶν ἐκ- κλησιῶν ἢ δὲ πατέρας μὴ δυνάμεν γενεῶν, διὰ τὴν τῶν πατέρων πατρὸς γενεῶν, τελευτῶν τῶν ἐκκλησιῶν, ἢ μὴ τὸς πατέρας ἢ δὲ ἀδελφούς. ἢ πᾶς οἶον τὸν ἡγεμῶνα πρεσβυ- τερον πατέρα μὴ ἕχοντα χειροτονεῖν τὸν χειροτονεῖν. Episco- porum ordo est ad zigendos Patres, nam Ecclesiæ pa- tres, id est Sacerdotes, progignit. At Sacerdotum ordo cum nequeat Patres progignere, generat tamen per hanc regenerationis filios Ecclesiæ non, inquam, Patres vel Magistros. Quomodo enim posset Patres progignere pot- testate carens manuum impositionis?*

3. Quantos vero ætatis possumus Apostolicæ, atque adeo ab ipsis Apostolis consecratos Episcopos proferte? Jacobum Hierosolymis Domini fratrem, quique huic suc- cessit Simeonem; itemque Evodium Antiochiæ, & hoc de- functo Ignatium, Smyrnæ pariter Polycarpum Joannis Apostoli discipulum. Tres præterea ab Apostolo Paulo consecratos Episcopos, Timotheum Ephesi, Titum Cre- tæ, Epaphroditum Philippensium.

4. De Episcopatu Jacobi Apostoli fratris Domini cog- noimento Justus refert Hegesippus apud Hieronymum, de Scriptorib. Eccles. cap. 4. *Hegesippus vicinus Aposto- licorum temporum in quinto Commentariorum libro de Jacobo narrans, ait, suscepit Ecclesiam Hierosolyma frater Domini cognomento Justus. Clemens Alexandrinus lib. 6. hypotyposon, & ex eo Eusebius lib. 2. histori. Eccles. cap. 1. eundem asserunt a Petro & Joanne & Ja- cobo majore Hierosolymorum constitutum Episcopum. His adde si lubet Anacletum Pontificem Apostolis sup- parum, relatum in decreto, can. ult. dist. 66. & Cle- mentem Papam Petri discipulum lib. 8. constit. Apost. cap. 35. referentem, quod Jacobus tam a Christo pri- mum, quam ab Apostolis creatus est Hierosolymitano Ecclesiæ Antistes. Quibus accedunt conformia postero- rum testimonia Eusebii & Hieronymi in Chronico, Epi- phanii heresi 29. num. 3. & heresi 78. n. 13. & 14. Cyrilli Hierosolymitani catech. 4. & 14. Chrylostomi serm. 38. in 1. Corinth. & serm. 5. in Acta.*

5. De Episcopatu Marci Evangelistæ fidem faciunt Eu-

sebius lib. 2. hist. Eccl. cap. 24. Hieronymus in Catalogo script. Eccl. cap. 18. dicens Alexandrinam Ecclesiam fuisse a Marco Evangelistâ fundatam eique successisse Ania- num octavo Neronis anno. Idemque epist. 126. Epipha- nius quoque heresi 51. Marcum asserit fuisse a Petro missum in Ægyptum, postquam Evangelium conscripse- rat. Eusebius similiter & Hieronymus testificantur Petro in Antiochenam sedem successisse Evodium, & dein- de Ignatium. Timotheum ab Apostolo Paulo constitu- tum Ephesiæ Præsulem Ecclesiæ, idem Apostolus scri- bit, 2. Timoth. 1. *Admoneo te ut resuscites gratiam Dei, quæ in te est, per impositionem manuum mearum. Deque ejusdem supra Sacerdotes judicaria potestate 1. Tim. 5. Adversus Presbyterum accusationem non recipere, nisi sub duobus aut tribus testibus. Titum similiter Paulus perhibet a se consecratum Cretensium Præsulem, Tit. 1. *Etiam rei gratia reliqui te Cretæ, ut ea quæ desunt cor- rigas, & constituas per civitates Presbyteros sicut ego disposui tibi. Epaphroditum denique fuisse ad Episco- palem Philippensium Ecclesiæ sedem promotum, idem docet Apostolus Philipp. 2. quo loco eundem vocat Phi- lippensium Apostolum.**

6. Irenæus lib. 3. cap. 3. perhibet Apostolos in singulis Ecclesiis a se fundatis constituisse qui eas regerent Episcopos. Aditque Romanam Ecclesiam institutionis sue a Petro, qui primus ejus fuit Episcopus, habuisse primordia, ejusdemque successorum Pontificum seriem textit ad suam usque ætatem. Ipsum deinde Polycarpum commemorat ab Apostolis præfectum Smyrnæ Antistitem ac Hierarcham, quem nos (inquit) vidimus in prioribus nostris ætate. Idemque alios exprimit Episcopos, quorum successorum seriem extare asserit in propriam Ecclesiæ Archiviis. Eidem patrocinat causâ Tertullia- nus qui secundo exente tertioque sæculo scripsit hoc argumentum, hisque verbis, quocumque hæreticos fortiter expugnans, tractatu de prescript. c. 32. *Edant ergo origines Ecclesiarum suarum, evolant ordi- nem Episcoporum suarum, ita per successiones ab initio decurrentem, ut primus ille Episcopus aliquem ex Apo- stolis vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis per- severaverint, habuerit auctorem & antecessorem. Hoc enim modo Ecclesiæ Apostolicæ census suos deserunt, sicut Smyrnensium Ecclesiæ habens Polycarpum ab Joanne col- locatum refert, sicut Romanorum Clementem a Petro or- dinatum edic. Proinde utique, & cetera exhibent, quos ab Apostolis in Episcopatum constitutos Apostolorum semi- nis tradentes habent. Conspiciant tale aliquid hæretici. Hactenus Tertullianus.*

7. Ut vero cunctos obices & remoras amoveamus, ultero annuimus, simplices quandoque ac secundi Ordinis Sacerdotes Episcoporum nomine in sacris Scripturis designari, quæ mera denominatio est, rei ipsius discrimen minime tollens. Eadem namque voces & nomina nunc ampliore nunc strictiore significationem for- tiuntur; & pessime argumentaretur quisquis ex eo quod passim apud Sanctos Patres Cyrilianum, Hieronymum, Augustinum, Paulinum, aliosque, vocentur quilibet nomine Papæ, vellet concludere, habere singulos equa- lem cum supremo Pontifice gradum, patemque in uni- versa Ecclesiâ potestatem. Indifferentem illam Episcopi & Sacerdotis denominationem observant Hieronymus, Chrylostomus, Theodoritus, freti tum verbis itis Apo- stoli ad Philippenses, *Omnibus sanctis qui sunt Philippis cum Episcopis & Diaconibus.* Nulla ibi Presbyterorum mentio, quia sub Episcoporum nomine comprehendun- tur: alioqui enim esse in una urbe plures Episcopi non possunt, suspendo id nomen in stricta magisque propria notione, quæ ad solos coarctatur Pontifices. His accedunt verba quoque Pauli Act. 20. *Attendite vobis & universo gregi in quo Spiritus sanctus posuit vos Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Quo loco Apo- stolus Presbyteros Ephesiæ Ecclesiæ adhortatur, quos Mi- letum acciverat; cum tamen ex sacris Ecclesiæ institu- tionibus non possit nisi unus Episcopus uni Ecclesiæ præfici. Tertius locus est in cap. 1. epistolæ ad Titum, cui maxime innititur Hieronymus in ejus loci commen- tario: *Hujus rei gratia, reliqui te Cretæ, ut ea quæ de- sunt corrigas, & constituas per civitates Presbyteros, sicut ego disposui tibi, si quis sine crimine est, &c.* Cu- jus moniti hanc rationem subjungit, *Oporet enim Epi- scopum sine crimine esse, sicut dispensatorem Dei, Apo- stolus igitur singulis Presbyteris, quos Titus ordinave- rat, nomen quoque tribuit Episcopi.*

8. Enimvero prorsus est improbabilis opinio Theodo- riti comment. ad 1. Tim. cap. 3. Eos plurimum qui sunt superioris ordinis Sacerdotes; & nunc vocari solent Episcopi, fuisse olim nominatos Apostolos. At vero po- sterioris ordinis Sacerdotes communi appellatione Epi- scoporum fuisse designatos. Eto vocaverit semel Paulus Epaphroditum Apostolum, Philip. 2. At pluries etiam nunc contingit perfectos, sique officii admodum stu- diosos

diolos Clericos cujuscunque Ordinis, quorum opera plures ad morum sanctitatem, aut fidei professionem, ex depravata vita, vel ex infidelitate, aut heresi con- versi fuerint, Apostolos audire ac denominari. Sic S. Dominicus apud Volcas & Teofosages, S. Vincentius Ferrerius, S. Antonius Ulyssiponenfis, apud Japones S. Franciscus Xaverius, qui nunquam fuere Episcopi, denominati sunt Apostoli. At vero illi, qui cum Epi- scopali dignitate fulgerent, dicti quoque fuere Apo- stoli, illam nuncupationem honorificam sunt consequuti, non propter characterem sacri Ordinis, sed solum pro- pter conversas a se nationes: sic enim Sancti Episcopi Remigius Francorum, & Leander Vligothorum, Boni- facius Germanorum Apostoli audiunt, ob populos quos evangelizando in ovilia Christi traxerunt. Eoque fen- su Epaphroditum nuncupat Paulus Apostolum, qui Apo- stolicis laboribus, & sacro zelo quo ardebat in excolen- dis sibi commissis populis.

9. Hieronymus tamen haud leve hac in re negotium faciebat, tum in epist. ad Evagrium 85. tum in commen- tariis epistolæ ad Titum cap. 1. adeo ut Michael Medi- na ipsum in invidiam traxerit dogmatis Aeriani; sed perperam, nec citra temeritatem. In primis Sanctus Do- ctor contendit nomen Episcopi fuisse ab ipsis Apostolis attributum quibuslibet Ecclesiæ Presbyteris; quod non ultro concedimus. Addeque in illa ad Evagrium epi- stola: *Quod autem unus electus est, qui ceteris præpone- retur, ut schismatis remedium factum est, nec uniusquis- que ad se trahens Christum Ecclesiam rumpere. Atque hoc idem sic repetit scribens in epistola ad Titum: Postea vero cum in partes & contraria studia divisus esset populus, ut dicerent quemadmodum Corinthii: Ego sum Pauli, ego vero Apollo, ego autem Cephus, ut demum plantaria ista dissensionum dividerentur, ad unum singularem Episcopum nuncupatione omnium sollicitudinem esse delatam. Et subinde: Sicut ergo presbyteri ex Ecclesiâ constituti sunt se ei qui prepositus fuerit esse subje- ctos, ita Episcopi noverint se magis consuetudine, quam dispositionis Dominice veritate Presbyteris esse majores, & in commune debere Ecclesiam regere, imitatores Moy- sis, qui cum haberet in potestate solus præse populo. Is- rael, septuaginta elegit cum quibus populum judicaret. Idemque præfata ad Evagrium epistola: Quid enim facit, excepta ordinatione Episcopus, quod Presbyter non faciat.*

10. Agnoscens ergo Hieronymus Episcopos inferiori- bus Presbyteris præcellere ordinandi potestatem, quæ isti omnino caret; idemque pares Moyfi faciens Episcopos, & equiparans Presbyteros septuaginta illis iudicibus, quos Moyses in sui consortium & solatium assumpse- rat, satis indicat se non exiguum potestatis & dignita- tis discrimen agnoscere inter Episcopum & Presbyte- rum: dum vero contendit idem in Ecclesiâ exordio, pares cum Episcopo fuisse Presbyteros, in multiplices eosque veros sensus involvit. In primis pares erant nuncupatione, secundum quam nunc dispares existunt. Secundo pares in regimine, quamvis origo & fons regiminis in solo esset Episcopo. Ea quippe moderatio primo vereque auro sæculo in Episcopis erat, ut in commune bonum omnia cum Sacerdotum cœtu gere- rent, neque his inconsultis Præsules quidquam aggre- derentur. Quæ disciplina licet in multis exoleverit, multa superstant tamen, in quibus necesse habent Epi- scopi consilium Capituli adhibere. Prætereaque decernit Alexander Papa III. de his que sunt a Prælat. sine consen. capit. c. novit. *Novit tue discretioris prudentia qualiter tu & fratres tui unum corpus sis, ita quod tu caput, illi membra esse probantur. Unde non decet te, omitti membris, in Ecclesiæ tue negotiis aliorum consiliis uti, cum id non sit dubium, & honestati tuæ, & San- ctorum Patrum institutionibus contraire.*

11. Equiparati nonnihil potest pristinum illud a Hie- ronymo commemoratum regimen Ecclesiarum cum illo Prætorum Atheniensium, quos *ἑξῆρας* vocabant, Col- legio. Postquam enim, mortuo ultimo illorum Rege Codro, Respublica Atheniensium in Democratiam ver- tit, ab electorum a se Prætorum Senatui semper fuit ad- ministrata. Ili quidem singuli Archontes vocabantur, singulis etiam incumbebat Respublice sollicitudo: Sed tamen horum unum similiter Archon dignitate reliquis præminabat, solus collegas convocabat, convocatis præsidebat, ejuque solius nomine anni & fasti signa- bantur. Sufficit vero ad eluendam læbem, quam ausus est Medinâ Hieronymo, ipsique Epiphaniio inspergere, quod uterque in solo Episcopo agnovit Ordinationis potestatem, quæ tamen non unica est prerogativa: ve- teres quippe canones, quos ambo Patres optime no- rant, alia Episcopis privilegia tribuunt, a nobis paullo ante recensita, ad quæ Sacerdotibus inferioribus aspi- rare ac præferere non licebat: Ipsèque Epiphanius Arium inter hæreticos accenset hoc nomine, quia temerario ausu Presbyteros Episcopis equiparabat.

12. Egregium circa Episcopalem ordinandi potestatem aliis Sacerdotibus incommunicabilem proferte lubet exem- plum ex historia Ecclesiastica, & veteris Concilii or- thodoxi testimonio. Athanasius in suo Apologetico re- fert se Arianorum accusatione reum peractum eo no- mine, quod Ischyram Presbyterum sacris ad Altare my- steriis operantem Macarius ab ipso mandatus Athanasio male multasset, atque mysticum calicem (quo utebatur Ischyra) confregisset. Tum Synodus Alexandrina, ad quam Episcopi Ægypti, Lybia, Thebaidis, & Pentapo- lis convenere, post discussam accusationis hujus causam, scripsit Synodicam ad Julium Romæ Pontificem, ceterosque omnes orbis Christiani Antistites, quam in- tegram suo inferuit Apologetico idem Athanasius; ea vero testificatur neque ibi Ischyram rem sacram fecisse, neque mysticum calicem habuisse, ac ne Presbyterum quidem fuisse, sed tantum laicum; qui a Collutho ma- nuum susceperat impositionem, qui non Episcopus, sed tantum Presbyter erat.

13. Ut vero ad Hieronymum regrediar, ejus senten- tia de differentia inter Episcopum & Presbyteros intro- ducta, non a Domino, sed ab Ecclesiâ, elucidatur per veterem atque indiscriminatam Episcopi & Presbyteri nuncupationem: Scripturis etiam sacris, quas paullo ante produximus, est ab Hieronymo comprobata, & quam postmodum Ecclesiâ discriminauit, ad solos Ecclesiæ Præsules & Hierarchas hanc restringens denomina- tionem. Neque solum clarescit per commune Presbyte- rorum consilium, quorum operam & ministerium in consortium laboris & sollicitudinis assumere facti sole- bant Pontifices. Sed tertio quoque adstruitur & eluci- datur inde, quia Apostolorum ætate erant Episcopales seu Cathedralis Ecclesiæ, earum quippe maxima pars a Sacerdotibus minoribus regebatur nullo præse Pon- tifice, quemadmodum feri cernimus in Parochialibus Ecclesiis. Etenim in Actis Apost. legitimus, ipsam Sama- riam inclytam civitatem Hierosolymitanæ æmulam, & in ipso Judææ confinio sitam, non habuisse peculiarem ul- lum Episcopum: cum necesse fuerit ad eam mitti Petrum & Joannem Apostolos, ut ibi munus obirent Episcopale impositionis manuum ad Sacramentum Confirmationis.

14. Præminentiam denique Episcoporum in omnem clerum & populum, & obtemperandi necessitatem ac officium, quo illis Presbyteri obstricti sunt; insigniter commendat insignis Apostolorum discipulus & tertius a Petro in Antiochena Ecclesiâ Episcopus Ignatius Mar- tyr sanctissimus, ad Philadelphenses scribens. *Stet de- mum fidei fundamentum inconcussum, jam inde ab Apo- stolis, ipsoque Christo stabilitum, & novissimo genera- li Conc. Trid. adversum nuperas hæreses assertum, sess. 23. can. 6. Si quis dixerit, in Ecclesiâ Catholica non esse Hierarchiam divinam Ordinatione institutam, quæ constat Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit. Deinde can. 7. Si quis dixerit Episcopos non esse Presby- teris superiores; anathema sit.*

DISSERTATIO XIV.

De Provinciis Ecclesiasticis.

1. Plurimum conducit ad historia Ecclesiasticæ; Con- cilliorumque notitiam, Provinciarum Ecclesiasti- carum peritia, quam hic pettractare aggredior. Quia vero distributiones præcipuarum Ecclesiarum factæ olim comperiuntur ad normam & partitionem veteris Imperii Romani, adeo ut omnium Ecclesiarum antiquissima pariter & Sanctissima Hierosolymitana, nihil antiquius quam simplex parocia fuerit Episcopalis, Cæsarea Pale- stina Metropoli subjecta & suffraganea, non alia de causa, quam quia Cæsarea secundum civilem potesta- tem habebatur totius Palestine Metropolis, tametsi an- tequam ab Herode Idumæo in honorem Cæsaris ampli- ficaretur, non aliud quam Turris Stratonis nomen ha- beret. Sic enim quia Byzantium nobilissima Urbs ab irato & infenso adversus eam Septimio Severo fuerat sub præfectura ignobilis oppidi Perinthi, seu Heracleæ Thraciæ constituta, idcirco Byzantium Episcopus, qui postremo evadit Constantinopolitanus Patriarcha, per multis annis exiit ab initio unus ex suffraganeis He- racleensis Metropolitæ. Quia propterea Inter Imperii Romani civitates primarias post Imperii caput Romam, primò fulgebat dignitatis gradu Alexandria Ægypti, & secundo Antiochia Syriæ ad Orientem; ideo vivente Apostolo Petro Romana Ecclesiâ primam, Alexandrina secundam, Antiochena tertium sortita est nobilitatis gradum; diserteque asserit Anacletus Pontifex Apostolos renovaße in Ecclesiâ jam dudum factam a Romanis Im- perii divisionem, c. Provincias, dist. 99.

2. Itaque opera pretium duxi, brevem, sed tamen exactam